

Дүртенче чакырылыш Татарстан Республикасы
Питрәч муниципаль Районы Советының илле беренче утырышы

Татарстан Республикасы
Питрәч муниципаль Районы Советы
КАРАРЫ

26 февраль, 2025 ел

№ 387

Татарстан Республикасы Питрәч
муниципаль Районы Советы
Регламенты турында

«Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрдәгә 131-ФЗ номерлы Федераль закон, «Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында» 2004 елның 28 июлдәгә 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы нигезендә **Татарстан Республикасы Питрәч муниципаль Районы Советы карар кабул итте:**

1. Татарстан Республикасы Питрәч муниципаль Районы Советы Регламентын кушымта нигезендә расларга.

2. «Татарстан Республикасы Питрәч муниципаль Районы Советы Регламенты турында» Татарстан Республикасы Питрәч муниципаль Районы Советының 2005 елның 29 декабрдәгә 29 номерлы карары (Питрәч муниципаль Районы Советының 2009 елның 4 декабрдәгә 45 номерлы, 2011 елның 29 декабрдәгә 75 номерлы, 2014 елның 11 апрелдәгә 164 номерлы карарлары белән расланган үзгәрешләр белән) үз көчләрән югалткан дип танырга.

2. Әлеге карарны Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматы рәсми порталында (www.pravo.tatarstan.ru) һәм Питрәч муниципаль Районы рәсми сайтында (www.pestreci.tatarstan.ru) бастырып чыгарырга (халыкка житкерергә).

Питрәч муниципаль районы башлыгы

Р.Ә. Сөләйманов

Татарстан Республикасы Питрәч муниципаль Районы Советы Регламенты

Бүлек I. Гомуми нигезләмәләр

Статья 1. Регламентның гамәлдә булу өлкәсе

1. Әлеге Регламент Татарстан Республикасы Питрәч муниципаль Районы Советы (алга таба - Район Советы) эшчәнлеген оештыру мәсьәләләрен жайга сала, Район Советы утырышларын чакыру, әзерләү һәм уздыру тәртибен, аның утырышларында карала торган мәсьәләләр буенча фикер алышу һәм карарлар кабул итү тәртибен, даими комиссияләрен, депутат төркемнәрен, Районның башка органнарын төзү һәм аларның вәкаләтләрен, депутатларның хокукларын һәм бурычларын билгели, Район Советы һәм аның депутатларының үз вәкаләтләрен гамәлгә ашыру тәртибенә бәйле башка мәсьәләләрен жайга сала.

2. Әлеге Регламентны үтәү Район Советы депутатлары, муниципаль Районның жирле үзидарә органнары һәм вазыйфаи затлары, Район Советы утырышларында катнашучы, депутатларның мөрәжәгатьләрен һәм сорауларын караучы башка затлар өчен мәжбүри булып тора.

Бүлек II. Район Советы утырышлары

Статья 2. Район Советы утырышлары

1. Район Советы эшенең төп формасы аның утырышларынан гыйбарәт, анда аның компетенциясенә кертелгән мәсьәләләр хәл ителә.

2. Яңа чакырылыш Район Советы беренче утырышка депутатларның билгеләнгән саныннан кимендә өчтән икесе сайланганнан соң жиде көннән дә соңга калмыйча жыела.

3. Район Советы утырышында сайланган депутатларның кимендә 50 проценты катнашса, ул тулы хокуклы дип санала алмый.

4. Яңа төзелгән Район Советының беренче утырышын Татарстан Республикасы Питрәч муниципаль Районы Башлыгы (алга таба – Район Башлыгы), ә ул булмаганда - Татарстан Республикасы Питрәч муниципаль Районы Башкарма комитеты житәкчесе (алга таба - Район Башкарма комитеты житәкчесе) чакыра һәм әзерли.

5. Яңа төзелгән Район Советының беренче утырышын Район Башлыгы сайланганчы Район Советының иң өлкән депутаты ача һәм алып бара.

6. Теркелү мәгълүматлары буенча утырышта сайланган депутатларның 50 проценттан кимрәге катнашса, Район Башлыгы күрсәтмәсе белән утырыш башка вакытка күчерелә, әмма 3 көннән дә артыгракка түгел.

Статья 3. Утырышны чакыру

1. Район Советының чираттагы утырышлары кирәк булганча, әмма кварталга кимендә бер мәртәбә уздырыла һәм Район Башлыгы яисә депутатлар төркеме тарафыннан Район Советы депутатларының билгеләнгән саныннан кимендә өчтән бере тарафыннан чакырыла.

2. Чираттан тыш утырышлар Район Башлыгы яисә депутатлар төркеме инициативасы белән Район Советы депутатларының билгеләнгән саныннан кимендә өчтән бере чакырыла.

3. Район Советы депутатларына һәм чакырылган затларга чираттагы утырышны үткөрү вакыты һәм урыны, Район Советы каравына кертелә торган мәсьәләләр турында биш көннән дә соңга калмыйча, ә чираттан тыш утырышны үткәргүгә бер көннән дә соңга калмыйча хәбәр ителә. Район Советы утырышын үткөрү урыны һәм вакыты турындагы хәбәр массакуләм мәгълүмат чараларында бастырыла.

4. Карарлар проектлары һәм аларга кушып бирелә торган материаллар депутатларга чираттагы утырыш ачылуга 5 көн кала яисә чираттан тыш утырыш ачылуга бер тәүлек кала бирелә.

5. Утырышлар арасындагы чорда Район Советы эшчәнлеге даими комиссияләр, депутат берләшмәләре, фракцияләр, вакытлыча төзелгән комиссияләр (шул исәптән күчмә утырышлар), депутат көннәре һәм башка рәвешләрдә гамәлгә ашырыла.

Статья 4. Район Советы утырышында хәбәрдарлык

1. Район Советы утырышлары ачык һәм ачыктан-ачык уздырыла. Район Советының ачык утырышларында Районда яшәүче һәркем катнашырга хокуклы.

Регламентта каралган очракларда Район Советы ябык утырыш үткөрү турында Карар кабул итәргә хокуклы, анда Район Советы тарафыннан чакырылган затлар гына, шулай ук гамәлдәге законнар нигезендә утырышта катнашырга хокуклы затлар гына катнаша ала.

2. Утырышта Россия Федерациясе Федераль Собрание Дәүләт Думасы һәм Татарстан Республикасы Дәүләт Советы депутатлары, Татарстан Республикасы башкарма хакимияте органнарының вазыйфай затлары, Район Башкарма комитеты житәкчесе, башка жирле үзидарә органнары житәкчеләре, массакуләм мәгълүмат чаралары вәкилләре катнаша ала.

3. Район Советы утырышларына ижтимагый, дини оешмалар, территориаль ижтимагый үзидарә органнары вәкилләре, гражданнар чакырылырга мөмкин.

Статья 5. Район Советы утырышының эш тәртибе

1. Район Советы утырышы Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы дәүләт гимннарын башкару белән ачыла һәм ябыла.

2. Район Советы утырышлары сәгать 10 да үткәрелә. Район Советы утырышын чакыру турында Карар кабул иткәндә, Район Башлыгы Район Советы утырышын башлауның башка вакытын билгеләргә мөмкин. Утырышны уздыру вакытын озайту Район Башлыгы тәкъдиме буенча Район Советы тарафыннан кабул ителә.

3. Район Советы карары буенча утырышта карала торган мәсьәләләр буенча документлар, материаллар һәм мәгълүмат эзерләү өчен кирәкле вақытка, әмма 1 айдан да артык булмаган вақытка тәнәфес игълан ителергә мөмкин.

4. Утырышка килгән депутатларны теркәү утырыш ачылуға бер сәгать кала башлана. Депутатларны теркәү һәр утырыш алдыннан үткәрелә.

Статья 6. Утырышта рәислек итүче

1. Район советы утырышларын Район Башлыгы ача һәм алып бара, ә ул сайланганчы Район Советының иң өлкән депутаты.

2. Район Башлыгы булмаганда, утырышта Район Башлыгы урынбасары рәислек итә.

3. Утырышта рәислек итүче:

- утырышны ача һәм яба;

утырыш эше өчен кворум булуын билгели һәм аның үтәлешен күзәтә;

- утырышның эш тәртибенә шушы регламентка яисә аны уздыруның Район Советы кабул иткән башка тәртибенә туры килүен тәмин итә;

- докладчыларга, өстәмә доклад ясаучыларга һәм чыгыш ясаучыларга сүз бирә;

язма запрослар, гаризалар, белешмәләр бирә;

- депутатларга телдән гарызнамәләр, сораулар һәм белешмәләр, утырыш алып бару буенча искәрмәләр, тәкъдимнәр, карар проектларына төзәтмәләр, тавыш бирү мотивлары буенча чыгышлар өчен сүз бирә;

- карар кабул итүне таләп итә торган мәсьәләләр буенча депутатлар тавыш бирә һәм аның нәтижәләрен игълан итә;

- даими комиссияләргә, депутатларга, Район Советы аппаратына утырыш эшен тәмин итүгә бәйлә йөкләмәләр бирә;

- Район Советы утырышы беркетмәсенә кул куя;

- шушы Регламент нигезендә утырышны уздыру процедурасына бәйлә башка функцияләргә башкара.

Статья 7. Утырыш секретариаты, хисап, редакция комиссияләре

1. Әлеге Регламент нигезләмәләренә утырышны үткәрү тәртибенә кагылышлы өлешендә үтәлешен тәмин итү максатларында секретариат сайлана. Секретариатның сан составы Район Советы тарафыннан билгеләнә.

Секретариат депутатлардан, шулай ук граждандардан кәргән сорауларны һәм мөрәжәгатьләргә, сорауларны, белешмәләргә, хәбәрләргә, гаризаларны, тәкъдимнәргә һәм башка материалларны терки, аларны үзенеке буенча жиберә.

2. Район Советы карый торган мәсьәлә буенча депутатларның мөрәжәгатьләрен һәм фикерләрен тулырак исәпкә алу, карар проектының ахыргы текстын эшләү өчен утырышта рәислек итүче яисә башка депутатлар тәкъдиме буенча редакция комиссиясе сайланьрга мөмкин. Редакция комиссиясенә сан составы Район Советы тарафыннан билгеләнә.

3. Карарлар кабул иткәндә тавыш бирү нәтижәләрен билгеләү өчен утырышта 3 депутаттан торган хисап комиссиясе сайлана.

Бүлек III. Сорауларны эзерләү һәм карауга кергү. Көн тәртибен төзү

Статья 8. Көн тәртибэндәге мәсьәләләрне кергү

1. Район Советы утырышының көн тәртибенә сорауларны Район Башлыгы, даими комиссияләр, депутатлар, депутат төркемнәре, Район Башкарма комитеты җитәкчесе, Районның Контроль-хисап палатасы, Районның финанс-бюджет палатасы, Милек һәм жир мөнәсәбәтләре палатасы рәисләре кергә.

2. Мәсьәләләрне, карар проектларын карау турындагы тәкъдимнәр белән Район Советы утырышында шулай ук территорияль иҗтимагый үзидарә органнары, гражданнарның инициатив төркеме хокук чыгару инициативасын гамәлгә ашыру тәртибэндә мөрәҗәгать итәргә хокуклы.

Хокук булдыру инициативасын гамәлгә ашыру субъектлары һәм тәртибе гамәлдәге законнар, Район Уставы һәм Район Советы карарлары белән билгеләнә.

3. Мәсьәләләрне Район Советы утырышында карау турындагы тәкъдимнәр Район Башлыгы урынбасарында туплана һәм утырышлар арасында Район Башлыгына алдан ук тапшырыла.

Статья 9. Көн тәртибен раслау

1. Көн тәртибе проекты рәислек итүче тарафыннан игълан ителә һәм утырышта катнашучы депутатлар саныннан күпчелек тавыш белән нигез итеп кабул ителә.

2. Сорауларны алмаштыру, аларның формулировкаларын төгәлләштерү, өстәмә мәсьәләләр, шулай ук сорауларны көн тәртибеннән төшереп калдыру турындагы тәкъдимнәр элегә Регламентның 8 статьясындагы 1 өлешендә күрсәтелгән затлар тарафыннан көн тәртибе проекты нигез итеп алынганнан соң кертелә.

3. Тәкъдимнәр буенча фикер алышканнан соң, көн тәртибе, тулаем алганда, катнашучы депутатлар саныннан күпчелек тавыш белән раслана.

Статья 10. Мәсьәләләрне карауга эзерләү

1. Район Советы утырышы каравына кертелә торган мәсьәләләр буенча карарлар проектлары, докладлар, белешмә материаллар даими комиссияләр, депутатлар, жирле үзидарә, территорияль иҗтимагый үзидарә органнары, элегә мәсьәләне утырышка керткән гражданнарның инициатив төркеме, Район Башкарма комитеты, мәсьәләне эзерләү буенча махсус төзелгән комиссияләр тарафыннан эзерләнә. Карар проектлары һәм аңа беркетелгән документлар Район Советына утырыш уздырылырга 15 көннән дә соңга калмыйча тапшырыла.

2. Район Советы каравына кертелә торган карарлар проектлары алдан тиешле даими комиссия утырышында каралырга тиеш.

3. Муниципаль Районның бюджеты, социаль-икътисадый үсеше программасы, аларның үтәлеше турындагы хисаплар турындагы карарлар проектлары даими комиссияләр утырышларында алдан каралырга тиеш.

Бюджет, аның үтәлеше турындагы хисап турындагы карарлар проектлары муниципаль Районда бюджет процессы турындагы нигезләмәдә билгеләнгән тәртиптә кертелә һәм карала.

Муниципаль финанс контроле предметы булган мәсьәләләр буенча карарлар проектлары Контроль-хисап палатасы тарафыннан алдан мәжбүри каралырга тиеш.

Гавами тыңлауларга (жәмәгать фикер алышуларына) чыгарылырга тиешле мәсьәләләр буенча карар проектлары муниципаль норматив актлар нигезендә Район Советына кертелә.

4. Искәrmә буларак, Район Башлыгы тиешле процедураны үтмәгән, әмма ашыгыч карау таләп итә торган карар проектларын утырышларга чыгарырга мөмкин.

Статья 11. Район Советы утырышларына карау өчен карарлар проектларын кертү

1. Хокукый акт кабул ителгәнче әлеге статьяда билгеләнгән карарлар проектларын кертү тәртибе кулланыла.

2. Карар проекты шушы регламентның 8 статьясындагы 1, 2 өлешләрендә күрсәтелгән затлар тарафыннан Район Советы утырышына кадәр 15 көннән дә соңга калмыйча Район Башлыгы исеменә озата баручы хат белән язма рәвештә кертелә.

3. Карар проектларына түбәндәге материаллар кушымта итеп бирелә:

- аңлатма язуы;
- белешмә материаллар (кертелә торган мәсьәлә буенча мәгълүмат, иллюстратив материал, схемалар, таблицалар һ. б.);
- финанс-икътисадый нигезләү (әлеге проектны гамәлгә ашыру матди чыгымнар таләп иткән очракта);
- Контроль-хисап палатасы бәяләмәсе (каrar проекты муниципаль финанс контроле предметы булган мәсьәләләргә кагылган очракта);
- чагыштыру Таблицасы (Район Советы карарына үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турында карар проекты кертелгән очракта);
- әлеге мәсьәлә буенча чыгыш ясаучы һәм чакырылган докладчылар Исемлеге;
- әлеге проект карар кабул ителүгә бәйле рәвештә кабул ителергә, үзгәртелергә, үз көчен югалткан дип танылырга яисә туктатып торылырга тиешле муниципаль хокукый актлар исемлеге.

4. Район Башкарма комитеты житәкчесе, жирле үзидарәнең башка органнары житәкчеләре керткән карарлар проектлары тиешенчә Район Башкарма комитетында, жирле үзидарәнең башка органнарында билгеләнгән тәртиптә имзаланырга тиеш. Озату материалларында башкаручының, шулай ук проектны эшләгән бүлекчә житәкчесенең фамилиясе, исеме, атасының исеме, вазыйфасы һәм эш телефоны булырга тиеш.

5. Барлык карар проектлары Район Советының юридик бүлегендә хокукый экспертиза узарга тиеш. Карар проекты закон таләпләренә туры килә дип танылган очракта, проектка Район Советының юридик бүлеге Башлыгы виза бирә, югыйсә материаллар эшләп бетерү өчен жибәрелә яки юридик хезмәтнең тәкъдим ителгән проектның гамәлдәге законнар таләпләренә туры килмәве турында бәяләмәсе белән депутатларга таратыла.

6. Кеше һәм гражданның бюджет акчаларын бүлүгә, муниципаль милек белән идарә итүгә бәйле хокукларына, ирекләренә һәм бурычларына кагылышлы, жирле үзидарә органнарының һәм вазыйфаи затларының контроль, рөхсәт бирү, теркәү,

юрисдикция вәкаләтләрен регламентлаштыручы норматив характердагы карарлар проектлары коррупциячел факторларны ачыклау предметына экспертиза ясалырга тиеш (коррупциягә каршы экспертиза). Башка карар проектларына карата коррупциягә каршы экспертиза Район Башлыгы кушуы буенча үткәрелә.

Коррупциягә каршы экспертиза күрсәтелгән проектларга хокукый экспертиза уздырганда Район Советының юридик бүлегендә Норматив хокукый актларга коррупциягә каршы экспертиза уздыру тәртибе турында нигезләмәдә билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

7. Карар проектлары даими комиссия тарафыннан карала, аның карамагына тиешле мәсьәләләр кертелгән. Карау нәтижеләре буенча даими комиссия әлеге мәсьәләне Район Советы утырышына кертүнең максатка ярашлылыгы, шулай ук әлеге мәсьәләнең утырышта карауга әзерлеге турында бәяләмә бирә.

8. Карау өчен чыгарыла торган карар проектларына Район Советының юридик бүлеге Башлыгы, әлеге карар проектын әзерләгән зат виза бирә.

9. Район Советы депутатлары керткән карар проектына коррупциягә каршы бәйсез экспертиза уздыру мөмкинлеген тәмин итү максатларында күрсәтелгән карар проекты, тиешле бәяләмәләрне кабул итә башлау һәм тәмамлау даталарын күрсәтеп, Интернет мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендә Татарстан Республикасы Питрәч муниципаль Районының рәсми сайтында урнаштырыла.

Бүлек IV. Көн тәртибе мәсьәләләре буенча фикер алышу

Статья 12. Мәсьәләләр буенча фикер алышу процедурасы

1. Район Советы утырышында мәсьәләне тикшерү процедурасына түбәндәгеләр керә:

- докладчы чыгышы;
- өстәмә доклад ясаучының чыгышы (кирәк булганда);
- депутатларның сораулары һәм аларга җаваплар;
- бәхәсләрдә чыгышлар;
- докладчының йомгаклау сүзе (кирәк булганда);
- «нигез итеп» документ кабул итү өчен тавыш бирү;
- керткән төзәтмәләрне редакция комиссиясе тарафыннан игълан итү (кирәк булганда);
- төзәтмәләр авторларының чыгышы (кирәк булганда);
- төзәтмәләр буенча тавыш бирү (кирәк булганда);
- тавыш бирү «тулаем».

Статья 13. Сүз бирү

1. Доклад өчен сүз мәсьәләне Район Советы каравына керткән затка (мәсьәләне керткән орган җитәкчесенә) яисә әлеге карар проектын Район Советы утырышында тапшырырга вәкаләтле һәм әлеге мәсьәлә буенча докладчы тарафыннан билгеләнгән башка затка бирелә.

2. Өстәмә доклад өчен сүз кирәк булганда түбәндәгеләргә бирелә: әлеге мәсьәлә карамагындагы даими комиссия рәисенә, даими комиссия карары нигезендә

өстәмә доклад белән чыгыш ясарга вәкаләтле депутатка, карала торган мәсьәлә карамагындагы учреждение, оешма житәкчесенә (ям).

3. Карала торган мәсьәлә буенча фикер алышуларда чыгыш ясау өчен сүз бирү турындагы мөрәжәгатьләр утырышта рәислек итүче исеменә язма рәвештә тапшырыла.

4. Утырышта рәислек итүче мөрәжәгатьләр керү тәртибдә фикер алышуларда чыгыш ясау өчен сүз бирә.

5. Тавыш бирү процедурасы һәм мотивлары буенча, шулай ук сорауларга җавап бирү өчен сүз чираттан тыш һәм тавыш бирүгә кадәр бирелергә мөмкин.

6. Район Башлыгы, аның урынбасары, Район Башкарма комитеты житәкчесе теләсә кайсы вакытта чыгыш ясарга сүз алырга хокуклы.

7. Утырышта рәислек итүче, әгәр дә шунда булган депутатларның күпчелек тавышлары белән башка карар кабул ителмәгән булса, депутат булмаган затларга сүз бирергә мөмкин.

Статья 14. Чыгыш ясау вакыты

1. Докладлар, өстәмә докладлар һәм йомгаклау сүзе өчен вакыт рәислек итүче тарафыннан докладчылар һәм өстәмә докладчылар белән килештереп билгеләнә, ләкин доклад өчен - 60 минуттан, өстәмә доклад өчен - 10 минуттан, йомгаклау сүзе өчен 10 минуттан артык түгел.

2. Көн тәртибдәгә сорауларны караганда, социаль-икътисадый үсеш программаларыннан, Район бюджетыннан, аларның үтәлеше турындагы хисаплардан тыш, Район Советы докладны тыңламаска, сорауның асылы буенча кыскача мәгълүмат һәм бирелгән сорауларга җаваплар белән чикләнергә карар кылырга мөмкин.

3. Башка очракларда бирелә:

- фикер алышу өчен-7 минутка кадәр,

- кабат чыгыш ясау өчен-3 минутка кадәр,

- процедура буенча-3 минутка кадәр,

- тавыш бирү мотивлары буенча-3 минутка кадәр,

- депутат булмаган затларга - Район Советы депутатлары карары белән 3 минутка кадәр.

4. Кирәк очракларда рәислек итүче утырышта катнашучы депутатларның күпчелегә ризалыгы белән чыгыш ясау вакытын озайтырга мөмкин.

Статья 15. Бәхәсләрне туктату

1. Фикер алышуларны туктату турындагы мәсьәлә рәислек итүчеләр тарафыннан чыгыш ясау өчен язылып куелган һәм чыгыш ясаган депутатлар, шулай ук чыгыш ясауны таләп итүче депутатлар саны игълан ителгәннән соң хәл ителә.

2. Фикер алышуларны туктату турындагы мәсьәлә хәл ителгәннән соң депутатлар төркеме билгеләнгән санның кимендә 1/5 өлешеннән шушы депутат төркеме вәкиленә сүз бирүне сораган очракта, рәислек итүче аңа чыгыш ясау өчен вакыт бирә.

Статья 16. Район Советы утырышында чыгышлар тәртибе һәм этикасы

1. Чыгышлар трибунадан яисә рәислек итүче ризалыгы белән, утырышлар залындагы урыннан Татарстан Республикасының дәүләт телләренә берсендә башкарыла.

2. Район Советы депутаты бер үк мәсьәлә буенча ике тапкырдан артык чыгыш ясый алмый. Чыгыш ясау хокукын башка зат файдасына тапшыру рөхсәт ителми.

3. Докладчыларга сораулар язма рәвештә жибәрелә яки рәислек итүче рөхсәтә белән телдән бирелә.

4. Утырышта чыгыш ясаучы үз сөйләмәндә депутатларның һәм башка затларның намусына һәм абруена кагылышлы тупас һәм дәрәс булмаган әйтәлмәләргә кулланырга, кемнәндер адресына нигезләнмәгән гаепләүләргә юл куярга, белә торып ялган мәгълүматны кулланырга, законсыз көчләү гәмәлләренә өндәргә тиеш түгел. Бу очракта председателлек итүче мондый фикерләр һәм өндәүләренә ярамавы турында кисәтү ясарга хокуклы. Икенче кисәтүдән соң чыгыш ясаучы сүзеннән, шулай ук фикер алышына торган мәсьәлә буенча кабат чыгыш ясау хокукыннан мәхрүм ителә.

5. Әгәр чыгыш ясаучы фикер алышу темасыннан читкә тайпылса, рәислек итүче аны фикер алышу мәсьәләсендә торырга чакыра.

6. Әгәр чыгыш ясаучы чыгыш ясау өчен билгеләнгән вакыттан артып китсә яки фикер алышынмый торган мәсьәлә буенча чыгыш ясаса, председателлек итүче бер кисәтүдән соң аны сүзеннән мәхрүм итә.

7. Район Советы депутаты булмаган затлар, алар утырыш алып бару тәртибен тупас бозган очракта, рәислек итүченә телдән күрсәтмәсе буенча утырыш залынан чыгарылырга мөмкин.

Статья 17. Мәсьәләләргә карауны күчерү

1. Район Советы карары буенча утырышның көн тәртибендәгә мәсьәләләргә карау даими комиссияләргә эшләп бетерүгә кайтарылырга мөмкин. Даими комиссияләр тарафыннан эшләнгән нәтижеләр, тәкъдимнәр һәм тәкъдимнәр утырышларны яңадан башлау буенча Район Советына хәбәр ителә.

2. Район Советы карары буенча мәсьәлә якындагы утырышларның берсенә күчерелергә мөмкин.

Бүлек V. Тавыш бирү һәм карарлар кабул итү

Статья 18. Тавыш бирү төрләре

1. Район Советы карарлары, әгәр законнарда, Район Уставында, муниципаль хокукый актларда башкасы билгеләнмәгән булса, ачык тавыш бирү юлы белән кабул ителә.

2. Яшерен тавыш бирүне уздыру кирәклегә турында карар, әгәр моның өчен утырышта катнашучы депутатлар санының 50 проценттан артыгы тавыш биргән булса, кабул ителә.

3. Исемләп тавыш бирүне уздыру кирәклегә турында карар, әгәр утырышта катнашучы депутатлар санының 1/3 өлешеннән артыграгы моның өчен тавыш биргән булса, кабул ителә.

4. Техник мөмкинлек булганда, катнашучы депутатларның күпчелеге карары буенча электрон тавыш бирү кулланылырга мөмкин.

Статья 19. Ачык тавыш бирү

1. Ачык тавыш бирү уздырганда утырышта рәислек итүче карар кабул итү өчен күпме тавыш кирәклеген искә төшерә.

2. Ачык тавыш бирү нәтижеләре рәислек итүче, секретариат яисә хисап комиссиясе тарафыннан санала.

Статья 20. Яшерен тавыш бирү

1. Яшерен тавыш бирүне уздыру һәм аның нәтижеләрен билгеләү өчен Район Советы депутатлар арасыннан ачык тавыш бирү юлы белән хисап комиссиясен сайлый. Хисап комиссиясенә кандидатуралары сайланучы органнар составына яисә вазыйфай зат постына күрсәтелгән депутатлар керә алмый. Хисап комиссиясе үз составыннан комиссия рәисен һәм секретарен сайлый.

2. Яшерен тавыш бирү бюллетеньнәре хисап комиссиясе контролендә, ул билгеләгән рәвештә һәм билгеле бер күләмдә әзерләнә.

3. Тавыш бирү вакыты һәм урыны, аны үткөрү тәртибе шушы Регламент нигезендә хисап комиссиясе тарафыннан билгеләнә һәм хисап комиссиясе рәисе тарафыннан игълан ителә.

4. Һәр депутатка Район Советы карый торган бер мәсьәлә буенча бер бюллетень бирелә. Яшерен тавыш бирү бюллетеньнәре депутатларга Хисап комиссиясе әгъзалары тарафыннан депутат таныклығын күрсәтеп, депутатлар исемлеге нигезендә имза салу өчен бирелә.

5. Бюллетеньнәр яшерен тавыш бирү кабинасында хисап комиссиясе билгеләгән тәртиптә тутырыла. Билгеләнмәгән рәвештәге бюллетеньнәр, тавыш биргән депутатның ихтыяр белдерүен төгәл билгеләргә мөмкинлек бирми торган бюллетеньнәр, ә вазыйфай затларны сайлаганда вазыйфага күрсәтелгән барлык кандидатуралар калдырылган яисә сызып ташланган, тавыш бирү нәтижеләренә катнашы булмаган нинди дә булса язучулар ясалган бюллетеньнәр гамәлгә яраксыз дип санала. Бюллетеньгә өстәп язылган фамилияләр тавышларны санаганда исәпкә алынмый.

6. Яшерен тавыш бирү нәтижеләре турында хисап комиссиясе беркетмәләр төзи, аларга Хисап комиссиясенә барлык әгъзалары имза сала.

7. Хисап комиссиясе докладлары буенча Район Советы яшерен тавыш бирү нәтижеләре турында Карар кабул итә.

Статья 21. Исемле тавыш бирү

1. Исемләп тавыш бирүне уздыру турындагы тәкъдим белән депутатларның билгеләнгән санының кимендә 1/5 өлеше булган депутатлар төркеме мөрәҗәгать итәргә хокуклы.

2. Исемләп тавыш бирү исемләп тавыш бирү бланкларыннан файдаланып үткәрелә. Район Советы карары буенча исемләп тавыш бирү Район Советы утырышында катнашучы депутатлардан сораштыру юлы белән үткәреләргә мөмкин.

3. Сайлануы (билгеләп куелуы) Район Советы карамагына кертелгән вазыйфай затларны, Район Советы органнарының персонал составын, башка органнарны һәм вазыйфай затларны сайлау (билгеләп кую) турындагы мәсьәлә буенча исемләп тавыш бирү үткәрелергә мөмкин түгел.

4. Исемләп тавыш бирү бланкы депутат тарафыннан тутырыла һәм анда бланкның номеры, депутатның фамилиясе һәм инициаллары, тәкъдимнең формулировкасы, тавыш бирү нәтижәсе («хуплыйм» яисә «каршы»), депутатның имзасы, тавыш бирү датасы бар.

5. Тавыш бирү өчен тәкъдим формулировкасы кыска, бертөрле кабул ителә торган һәм кире кагу яки тыю булмаган булырга тиеш. Формулировка тәкъдим (документ проекты) авторы яисә утырышта рәислек итүче әйтәп бланкка языла.

6. Бланкларда «хуплыйм», «каршы» сүзләре булырга тиеш. Тавыш бирүче бу ике сүзне дә калдырган яки сызып ташлаган Бланк гамәлдә түгел дип санала һәм тавышларны санаганда исәпкә алынмый. Бланкта тавыш бирү нәтижәсен төзәтү рөхсәт ителми.

7. Исемләп тавыш бирү бланкларын хисап комиссиясе Район Советы билгеләгән мизгелгә кадәр кабул итә.

8. Исемләп тавыш бирү нәтижәләре тавыш бирү көнендә игълан ителә. Исемләп тавыш бирү нәтижәләре игълан ителгәннән соң массакуләм мәгълүмат чараларында Район Советы карары белән игълан ителә.

9. Тутырылган бланклар исемле тавыш бирү нәтижәләре басылып чыкканнан соң өч ай дәвамында Район Советы аппаратында саклана. Исемле тавыш бирүләрнең тутырылган бланклары саклану срогы беткәч билгеләнгән тәртиптә юкка чыгарылырга тиеш.

Статья 22. Район Советы карарларын кабул итү

1. Әгәр депутатларның билгеләнгән санының 50 проценттан артыграгы алар өчен тавыш бирсә, әгәр законнарда, Район Уставында, шушы регламентта башкасы каралмаган булса, Район Советы карарлары кабул ителгән дип санала.

2. Процедура мәсьәләләре буенча карарлар катнашучы депутатлар саныннан күпчелек тавыш белән кабул ителә.

3. Процедура мәсьәләләренә түбәндәгеләр керә:

көн тәртибенә өстәмәләр һәм үзгәрешләр кертү;

- сессиянең эш тәртибендәге үзгәрешләр;

- чыгыш ясау өчен сүз бирү;

- чыгыш ясау өчен өстәмә вакыт бирү;

- карала торган мәсьәлә буенча фикер алышуларны туктату;

- тавыш бирү ысулы, Район Советы утырышын алып бару тәртибе буенча тәкъдимнәр;

- мәсьәләне Район Советының башка утырышына күчерү;

- утырыш эшендә тәнәфес игълан итү;

- Район Советы утырышын үткәрү тәртибе буенча башка мәсьәләләр.

4. Карарлар: Район Уставын кабул итү, Район Уставына үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү, Район Советын үз-үзен таркату турында Район Советы депутатларының билгеләнгән саныннан кимендә 2/3 тавыш кабул ителә.

Статья 23. Район Советының үз-үзен таркату турында карарлар кабул итү тәртибе

1. Район Советын үз-үзен таркату турындагы карар Район Советы депутатларының билгеләнгән саныннан кимендә 50 процентын тәшкит иткән депутатлар төркеме инициативасы белән кабул ителергә мөмкин.

2. Үз-үзен таркату турында карар кабул итү инициативасы тәкъдим ителә алмый:

- Район Советы сайланганнан соң беренче ел эчендә;
- бюджет кабул итү һәм аның үтәләше турында хисапны раслау чорында;
- Район Башлыгын чакыртып алу турында тавыш бирү вакытында йә аның вәкаләтләре вакытыннан алда туктатылган очракта.

3. Район Советының үз-үзен таркату турындагы язма тәкъдимендә үз-үзен таркату мотивлары булырга тиеш, шулай ук аңа үз-үзен таркату сәбәпләрен дәлилләүче башка материаллар да кушылырга мөмкин.

4. Депутатлар арасынан үз-үзен тарату мәсьәләсен алдан карау өчен Район Советы карары белән комиссия төзелә. Район Советы яки Район Башлыгы карары белән Район Советының үз-үзен таркату турындагы мәсьәлә ачык тыңлауларга чыгарылырга мөмкин.

5. Район Советының үз-үзен таркату мәсьәләсен карауның дәвамлылыгы Район Советы депутатлары һәм Район халкы тарафыннан үз-үзен таркату инициативасының барлык шартлары һәм Нигезләмәләре турында һәръяклы һәм объектив фикер алышу мөмкинлеген гарантияләргә тиеш. Үз-үзен таркату турындагы карар (үз-үзен таркату турындагы инициативаны кире кагу турында) үз-үзен таркату турындагы инициатива күрсәтелгән көннән 2 айдан да соңга калмыйча кабул ителергә тиеш.

Район Советын үз-үзен таркату турындагы карар Район Советы депутатларының билгеләнгән саныннан 2/3 күпчелек тавыш белән яшерен тавыш бирү юлы белән кабул ителә.

6. Район Советы үз-үзен таркату турындагы тәкъдимне кире каккан очракта, үз-үзен таркату турындагы кабат инициатива үз-үзен таркату турындагы мәсьәлә буенча тавыш биргән көннән кимендә бер ел узгач күрсәтелергә мөмкин.

Статья 24. Район Советы карарларының үз көченә керүе һәм басылып чыгуы

1. Район Советы кабул иткән карарлар имзалау һәм халыкка жеткерү өчен Район Башлыгына жиберелә. Карарга кушымта, кабул ителә торган карарның тематикасына карап, Район Башлыгы урынбасары, Район Советы Аппараты жетәкчесе, әлеге карарны тапшырган вазыйфай затлар тарафыннан имзалана.

2. Район Советы карары, эгәр законнарда, Район Уставында, шушы регламентта, карарда башкасы каралмаган булса, рәсми басылып чыкканнан (халыкка игълан ителгәннән) соң үз көченә керә.

3. Процедура мәсьәләләре буенча карарлар алар кабул ителгән мизгелдән үз көченә керә.

4. Район Советының салымнар һәм жыемнар турындагы карарлары Россия Федерациясе Салым кодексы нигезендә үз көченә керә.

5. Район бюджеты турындагы карарлар Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә үз көченә керә.

6. Кеше һәм гражданның хокукларына, ирекләренә һәм законлы мәнфәгатьләренә кагылышлы карарлар алар рәсми басылып чыкканнан (халыкка житкерелгәннән) соң үз көченә керә.

7. Район Советының муниципаль хокукый актын халыкка житкерү дигәндә:

1) «ТАТМЕДИА» АЖ филиалының Питрәч Районы газеталарында муниципаль хокукый акты рәсми бастырып чыгару: «Вперед» (ПИ № ФС7-4736) һәм Алга («Вперед») (ТУ16 - 01021 номерлы ПИ теркәлүе турында таныклык), «Алга» («Вперед») челтәр басмасы «Алга» («Вперед») челтәре басмасы (ЭЛ № ФС77-47629 теркәлүе турында таныклык), шулай ук Татарстан Республикасының «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендәге рәсми хокукый мәгълүмат порталында (ЭЛ № 77 - 24604);

2) муниципаль хокукый акты Район жирле үзидарә органының мәгълүмат стендында урнаштыру: Татарстан Республикасы, Питрәч Районы, Совет урамы, 18 йорт;

3) муниципаль берәмлекнең рәсми сайтында «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә (<https://pestreci.tatarstan.ru/>) урнаштыру.

Статья 25. Район Советы карарларын гамәлдән чыгару, туктатып тору

1. Район Советы карарлары юкка чыгарылырга яисә аларның гамәлдә булуы Район Советы тарафыннан, шулай ук суд тәртибендә туктатылырга мөмкин.

2. Жирле үзидарә органнары тарафыннан аерым дәүләт вәкаләтләрән гамәлгә ашыруны жайга сала торган өлештә карарлар Россия Федерациясенен, Татарстан Республикасының вәкаләтле органы тарафыннан юкка чыгарылырга мөмкин.

Бүлек VI. Район Советы утырышы беркетмәсе, утырышта әйтелгән тәкъдимнәр һәм искәرمәләр

Статья 26. Район Советы утырышы беркетмәсе

1. Район Советы утырышында беркетмә алып барыла. Техник мөмкинлек булганда фонограмма яки стенограмма алып барылырга мөмкин.

2. Беркетмәдә түбәндәге күрсәткечләр күрсәтелә:

- Район Советы исеме, утырышның тәртип номеры (чакырылыш чикләрендә), аны үткөрү датасы һәм урыны;

- Район Советы депутатларының билгеләнгән саны, анда булган һәм булмаган депутатларның саны;

- сессиянең эш органнарына сайланган депутатларның фамилиясе, исеме, атасының исеме һәм вазыйфасы;

- утырышның көн тәртибе, һәр мәсьәлә буенча докладчының һәм өстәмә докладчының фамилиясе һәм вазыйфасы;

- фикер алышуларда чыгыш ясаган депутатларның, шулай ук докладчыларга һәм өстәмә докладчыларга сорау биргән яисә сорау биргән (язмача яисә телдән) депутатларның фамилиясе, исеме, атасының исеме һәм вазыйфасы;

- кабул ителгән барлык карарларны кабул итү өчен яисә каршы бирелгән тавышлар санын күрсәтеп, кабул ителгән барлык карарлар исемлеге.

3. Беркетмәгә:

- кабул ителгән карарлар;

- сәбәпләрен күрсәтеп, утырышта булмаган депутатлар исемлеге;

- чакырылганнар Исемлеге;

- утырышта рәислеккә тапшырылган язма тәкъдимнәр һәм искәрмәләр.

4. Процедура мәсьәләләре буенча карарлар шулай ук беркетмә текстында чагыла.

Статья 27. Район Советы утырышы беркетмәсен рәсмиләштерү һәм саклау

1. Утырыш беркетмәсе ун көн эчендә рәсмиләштерелә. Утырыш беркетмәсенә имзаланган нөсхәсе билгеләнгән срок дәвамында Район Советы аппаратында саклана һәм билгеләнгән срок тәмамлангач, муниципаль архивка даими саклауга тапшырыла.

2. Утырыш беркетмәсенә күчәрмәсе танышу өчен депутатларга аларның таләбе буенча бирелә.

Бүлек VII. Район Башлыгын, Район Советының башка органнарына Район Башлыгы урынбасарын сайлау. Депутат төркемнән төзү

Статья 28. Район Башлыгы

1. Район Башлыгын сайлау федераль законнарда, Татарстан Республикасы законнарында һәм Район уставында билгеләнгән тәртиптә уздырыла.

2. Район Башлыгы вазыйфасына сайлану өчен тәкъдим ителгән Барлык кандидатуралар буенча, үз-үзләрен читкә кую турында белдерүчеләрдән тыш, фикер алышу үткәрелә. Фикер алышу барышында кандидатлар алдагы эшчәнлек программасы белән чыгыш ясыйлар һәм депутатларның сорауларына җавап бирәләр. Һәр депутат үзе тәкъдим иткән программа турында үз фикерен әйтсә, күрсәтелгән кандидатура өчен яки аңа каршы агитация ясарга хокуклы.

3. Район Башлыгы вазыйфасына сайлану өчен тәкъдим ителгән кандидатуралар турында фикер алышканнан соң, үз-үзләрен кире кайтару турында белдерүчеләрдән башка барлык кандидатлар да яшерен тавыш бирү бюллетененә кертелә. Һәр депутат бер генә кандидат өчен тавыш бирә ала.

4. Әгәр Район Советы депутатларының билгеләнгән саныннан яртысыннан артыграгы аны сайлау өчен тавыш бирсә, Район Советы депутаты Район Башлыгы итеп сайланган дип санала.

5. Район Башлыгы вазыйфасына кандидатларның берсе дә депутатларның сайлану өчен кирәкле тавышларын жыймаса, кандидатларны кабат күрсәтү үткәрелә. Бу чакта элек күрсәтелгән кандидатларны күрсәтү рөхсәт ителә.

6. Әгәр Район Башлыгы вазыйфасына икедән артык кандидат күрсәтелгән булса һәм аларның берсе дә депутатларның сайлану өчен таләп ителә торган тавышларын жыймаган булса, утырышта катнашучы депутатлар саныннан күпчелек тавыш белән кабул ителгән Район Советы карары буенча иң күп тавыш жыйган ике кандидатура буенча тавыш бирүнең икенче туры үткәрелә. Әгәр тавыш бирүнең

икенче турында Район Башлыгы сайланмаса, Район Башлыгы вазыйфасына кандидатлар күрсәтү процедурасы кабатлана.

Статья 29. Район Советы эшчәнлеген оештыру өлкәсендә Район Башлыгы вәкаләтләре

1. Район Башлыгы Район Советы эшчәнлеген Район Уставы һәм шушы Регламент нигезендә оештыра.

Район Башлыгы үз вәкаләтләрен даими нигездә башкара.

2. Район Башлыгының үз вәкаләтләре Район Уставы белән билгеләнә.

3. Район Башлыгы Район Советы эшчәнлеген оештыру өлкәсендә түбәндәге вәкаләтләргә ия:

1) Районны башка муниципаль берәмлекләренң жирле үзидарә органнары, дәүләт хакимияте органнары, гражданнар һәм оешмалар белән мөнәсәбәтләрдә тәкъдим итә, ышанычнамәсез Район исеменнән эш итә;

2) Район Советы эшен оештыра, Район советы утырышларын чакыра һәм аларда рәислек итә;

3) әлеге Уставта билгеләнгән тәртиптә Район Советы кабул иткән норматив хокукый актларга кул куя һәм аларны халыкка житкерә;

4) Район Советы эшчәнлеген оештыру мәсьәләләре буенча үз вәкаләтләре чикләрендә хокукый актлар чыгара;

5) Район Советы эшендә жәмәгәтчелек фикерен исәпкә алуны һәм хәбәрдарлыкны тәмин итү чараларын күрә;

6) Район Советы утырышларының беркетмәләренә имза сала;

7) Район Советы аппараты эшенә житәкчелек итә;

8) Район Советы аппараты, Район Башкарма комитеты структурасын Район Советына раслау өчен тәкъдим итә;

9) Район Советының контроль вәкаләтләрен гамәлгә ашыруны координацияли;

10) Район Советында гражданнарны кабул итә, аларның мөрәжәгәтләрен, гаризаларын һәм шикаятьләрен карый;

11) Район Советы эшчәнлеген тотуга һәм тәмин итүгә Район бюджетында каралган чыгымнар буенча акчаларны бүлүче булып тора;

12) гражданнарның турыдан-туры ихтыяр белдерүе юлы белән кабул ителгән карарны закон һәм әлеге Устав нигезендә гамәлгә ашыру буенча Район Советының хокукый актын кабул итүне оештыра;

13) федераль законнар, Татарстан Республикасы законнары белән муниципаль Районнар башлыклары карамагына кертелгән башка вәкаләтләренә, шулай ук Район Уставы, Район Советы карарлары белән Район Башлыгы компетенциясенә кертелгән башка вәкаләтләренә гамәлгә ашыра.

Статья 30. Район Башлыгы урынбасары

1. Район Башлыгы урынбасары Район Советы депутатлары арасыннан Район Башлыгы тәкъдиме белән сайлана.

Район Башлыгы урынбасарын сайлау, әгәр Район Советы башка карар кабул итмәсә, кандидатуралар турында фикер алышканнан соң ачык тавыш бирү юлы белән үткәрелә.

2. Район Советы депутаты, эгэр аны сайлау өчен билгелэнгән санның яртысыннан артыгы тавыш биргән булса, Район Башлыгы урынбасары вазыйфасына сайланган дип санала.

Район Башлыгы урынбасары үз вәкаләтләрен даими нигездә башкара.

3. Район Башлыгы урынбасары вазыйфаларын Район Советы Регламентында билгелэнгән вазыйфалар бүленеше нигезендә башкара, Район Башлыгы йөкләмәләрен үти, э ул вакытлыча булмаганда (авыру яки ялга китү сәбәпле) яисә үз вазыйфаларын үтәү мөмкинлеге булмаганда йә вәкаләтләре вакытыннан алда туктатылганда Район Башлыгы вазыйфаларын башкара.

4. Район Башлыгы Урынбасары:

1) Район Советы эшен оештыруны тәмин итә;

2) Район Советы депутатларына үз вәкаләтләрен гамәлгә ашыруда ярдәм күрсәтә һәм аларны кирәкле мәгълүмат белән тәмин итә;

3) Район Советының контроль вәкаләтләрен гамәлгә ашыруны тәмин итә;

4) Район советы утырышларын эзерләүгә һәм уздыруга, Район Советы утырышлары материалларын бастырып чыгаруга, Район Советы утырышларында әйтелгән депутат гарызнамәләре, Район Советы депутатларының тәкъдимнәре һәм искәртмәләренәң үтүенә һәм гамәлгә ашырылуына гомуми җитәкчелек итә;

5) Район Советының даими һәм вакытлы комиссияләре эшчәнлеген координацияли;

6) Район Советы эшендә җәмәгатьчелек фикерен исәпкә алу һәм хәбәрдарлыкны тәмин итү буенча җитәкчелекне гамәлгә ашыра;

7) оештыру эшчәнлегенә мәсьәләләрендә Район җирле үзидарәсенәң вәкиллеке органнары белән тиешле хезмәттәшлекне тәмин итә;

8) гражданны кабул итә.

5. Район Башлыгы урынбасарының вәкаләтләре Район Уставында каралган нигездә һәм тәртиптә вакытыннан алда туктатылырга мөмкин.

6. Район Башлыгы урынбасары шулай ук Район Советы карары нигезендә яисә Район Советы депутатларының билгелэнгән саныннан кимендә өчтән бере булган депутатлар төркеме таләбе буенча вазифасыннан чакыртып алынырга мөмкин. Район Башлыгы урынбасарын чакыртып алу турындагы карар Район Советы депутатларының билгелэнгән саныннан күпчелек тавыш белән кабул ителә.

Статья 31. Район Советының даими комиссияләре

1. Район Советы каравына кертелә торган мәсьәләләренә алдан карау һәм эзерләү өчен Район Советы компетенциясендәге мәсьәләләр буенча даими комиссияләр төзелә.

2. Даими комиссияләр Район Советы вәкаләтләре чорына төзелә. Район Советының даими комиссияләренәң саны һәм аларның исемнәре, Район Советы депутатларының тәкъдимнәрен исәпкә алып, Район Советының беренче утырышларының берсендә билгеләнә.

3. Депутат ике даими комиссия составына керә алмый.

4. Даими комиссияләренә сайлаганда, эгэр Район Советы башка карар кабул итмәсә, тавыш бирү тулаем состав буенча уздырыла. Даими комиссияләр составына Район Башлыгы, Район Башлыгы урынбасары сайлана алмый.

5. Даими комиссиялар үз утырышында үз составларыннан комиссия рәисен, секретарен, ә кирәк булган очракта - даими комиссия рәисе урынбасарын ачык тавыш бирү юлы белән сайлыйлар. Даими комиссия рәисләре Район Советы тарафыннан раслана.

6. Үз компетенциясенә кертелгән мәсьәләләр буенча даими комиссия:

- Район Советы утырышында карау өчен документлар проектларын эзерли;
- Районны, Район бюджетын үстерү планнары һәм программалары проектларын эшләүдә катнаша, алар буенча үз кисәтүләрен һәм тәкъдимнәрен кертә;
- Район Советы карары проекты буенча бәяләмә бирә;
- үз компетенциясе чикләрендә Район Советының хокукый актлары үтәлешен тикшереп тора, әлегә мәсьәләләр буенча жирле үзидарәнең тиешле органнары һәм вазыйфаи затларының докладларын һәм хисапларын тыңлый;
- Район Советына яисә Район Башлыгына жирле әһәмиятгә аеруча мөһим мәсьәләләрне халык фикер алышуына чыгару яисә гавами тыңлаулар билгеләү турындагы тәкъдимнәр белән мөрәжәгать итә;
- Район Советы тарафыннан билгеләнә яисә сайлана торган вазыйфага кандидатураны Район Советы каравына тәкъдим итә, моңа Район Башлыгының махсус компетенциясенә керә торган кандидатуралар керми.;
- Район Советының чираттан тыш утырышын чакыру турында тәкъдимнәр кертә;
- Район Советы кушуы буенча Район Советы компетенциясе чикләрендә башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыра.

7. Даими комиссия рәисе:

- комиссия эшчәнлеген оештыра;
- комиссия утырышларын алып бара;
- Район Советының башка комиссияләре, Район Башлыгы, Район Башкарма комитеты, Район территориясендә урнашкан предприятиеләр, учреждениеләр һәм оешмалар, массакүләм мәгълүмат чаралары белән үзара бәйләнештә комиссияне тәкъдим итә;
- комиссия карарларына имза сала;
- Район Советы утырышларында комиссия кабул иткән карарлар, аның нәтижеләре һәм тәкъдимнәре турында доклад ясый.

8. Район Советының даими комиссиясе утырышында Комиссия составының кимендә 1/2 өлеше катнашса, ул тулы хокуклы була.

Комиссия карары комиссия әгъзаларының билгеләнгән саныннан күпчелек тавыш белән кабул ителә. Берничә даими комиссиянең уртак утырышларын уздырганда карар һәр комиссия әгъзаларының билгеләнгән саныннан күпчелек тавыш белән кабул ителә.

9. Район Советы комиссияләре үз эшләренә жирле үзидарә органнары, шул исәптән Район Башкарма комитетының структур бүлекчәләре, дәүләт органнары, ижтимагый оешмалар вәкилләрен, экспертларны, белгечләренә жәлеп итәргә хокуклы.

10. Даими комиссия утырышында Район советы составына кермәгән депутатлар, Район Башлыгы, аның урынбасары киңәш бирү тавышы хокукы белән катнаша ала.

Статья 32. Вақытлы комиссиялар, Район Советының башка органнары

1. Район Советы депутатлар арасынан вақытлы комиссиялар, шулай ук эшче, эксперт, киңәшмә төркемнәре төзөргә хокуклы. Вақытлы комиссиялар составына Район Башкарма комитетының вазыйфай затлары, ижтимагый берләшмәләр вәкилләре, белгечләр, экспертлар һәм Район халкы кертеләргә мөмкин.

2. Вақытлы комиссияларнең бурычлары һәм эшчәнлек тәртибе алар төзелгәндә Район Советы тарафыннан билгеләнә.

Статья 33. Район Советындагы депутат төркемнәре

1. Район Советы депутатлары бергәләп эшчәнлек алып бару һәм Район Советы карый торган мәсьәләләр буенча бердәм позиция белдерү өчен депутат төркемнәренә берләшәргә хокуклы.

2. Депутатлар төркеме составы биш депутаттан ким була алмый. Район Советы депутаты бер генә депутат төркеме әгъзасы була ала.

3. Депутат төркемнәре Район Советында:

а) депутат төркеменәң язма гаризасы;

б) депутат төркемен төзү максатлары турында, аның рәсми исеме, исемлек составы турында, шулай ук депутат төркеме исемнен чыгыш ясарга һәм аны Район Советы утырышларында тәкъдим итәргә вәкаләтле затлар хакында карарны үз эченә алган депутат төркемен оештыру Собраниеһе беркетмәсе;

в) Район Советы депутатларының депутатлар төркеменә керү турында язма гаризаларын.

Депутатлар төркемен теркәү турында Район Советы тарафыннан яқындагы утырышта тиешле гариза алынганнан соң карар кабул ителә, аның күчәргә депутатлар төркеменә жиһәрелә.

4. Теркәлгән депутат төркеме Район Советында алып барыла торган депутат төркемнәре реестрына кертеләргә тиеш. Муниципаль Район Советының депутат төркемнәре турында белешмәләр Район Советы утырышларында игълан ителә.

5. Теркәлгән депутатлар төркеме:

а) Район Советы һәм даими депутат комиссияләре утырышларында карарлар проектларын караганда бәяләмәләр биреп, Район Советы карарлары проектлары турында алдан фикер алышырга;

б) Район Башлығын һәм аның урынбасарын сайлау өчен кандидатуралар буенча алдан фикер алышырга һәм үз фикеренә әйтәргә;

в) Район Советында карала торган мәсьәләләр буенча фикер алышу үткәргә;

г) Район Советы депутатлары арасында үз программаларын, тәкъдимнәрен, мөрәжәгәтләрен һәм башка материалларын таратырга;

д) Район Советы утырышларында чыгыш ясарга;

е) депутат комиссияләренә, шул исәптән килештерү комиссияләренә, эшче төркемнәргә үз вәкилләрен кертәргә;

ж) Район Советындагы теләсә кайсы постка сайлану өчен үз кандидатларыңны тәкъдим итәргә;

з) законнар белән тыелмаган башка эшчәнлек алып барырга.

6. Төрле депутат төркемнәре вәкилләренә уртак карарларын эшләү максатларында уртак утырышлар, киңәшмәләр, консультацияләр уздырылырга мөмкин.

7. Депутат төркемнәре үз эшләрен мөстәкыйль оештыралар, үзләренә житәкче (координацияләүче) органнарының структурасын һәм составын билгелиләр, беркетмә белән рәсмиләштерелә торган карарлар кабул итәләр. Депутат төркемнәре үз эшчәнлекләре турында гариза язалар, Район Советына үзләренә житәкче (координацияләүче) органнары структурасы турында хәбәр итәләр.

8. Депутатлар төркеме үз-үзен таркату турында Карар кабул итәргә мөмкин. Депутатлар төркеме үз-үзен таркату турында Карар кабул иткән очракта, ул депутатлар төркеме житәкчесе тарафыннан имзалана һәм 3 көн эчендә Район Советына жиберелә.

9. Депутатлар төркеме депутаты язма гариза нигезендә теләсә кайсы вакытта депутатлар төркеме составыннан чыгарга хокукы.

Депутатлар төркеменә житәкче (координацияләүче) органнары составы үзгәргәннән соң 5 көн эчендә депутатлар төркеме составының үзгәрүе турында Район Советы аппаратына хәбәр итәләр.

10. Депутат төркеме составында биш депутаттан кимрәк калган очракта, әлеге факт теркәлгән көннән соң 30 көн узгач, әлеге депутат төркеменә эшчәнлегә туктатылган дип санала һәм әлеге депутат төркеме депутат төркемнәре реестрыннан төшереп калдырыла.

Статья 34. Район Советы Аппараты

1. Район Советы эшчәнлеген оештыру, хокукый, мәгълүмати, матди-техник яктан тәмин итү өчен депутат булмаган хезмәткәрләр штаты булган аппарат төзелә.

2. Аппарат структурасы, штат саны, аның эшчәнлеген оештыруның башка мәсьәләләре Район Советының хокукый актлары белән билгеләнә.

Бүлек VIII. Татарстан Республикасы Дәүләт Советында Закон чыгару инициативасы хокукын гамәлгә ашыру

Статья 35. Закон чыгару инициативасы хокукы

1. Район Советы Татарстан Республикасы Конституциясенә 76 статьясы нигезендә Татарстан Республикасы Дәүләт Советында Закон чыгару инициативасы хокукына ия.

2. Район Советының закон чыгару инициативасы Татарстан Республикасы Дәүләт Советы Регламентында билгеләнгән таләпләр нигезендә рәсмиләштерелә.

Статья 36. Закон проектының кертү турында карар кабул итү

1. Закон проектының Татарстан Республикасы Дәүләт Советына закон чыгару инициативасы хокукын гамәлгә ашыру тәртибендә кертү турындагы карар Район Советы депутатларының билгеләнгән саныннан күпчелек тавыш белән кабул ителә һәм тиешле карар белән рәсмиләштерелә.

2. Район Советы карарында комитетларда һәм Дәүләт Советы утырышында закон проектын карап чыкканда аны тәкъдим итүне Район Советының кемгә тапшыруы төгәл күрсәтелә.

3. Татарстан Республикасы Дәүләт Советына кертүгә әзерләнган закон проекты кушымтадагы материаллар һәм Район Советы карары белән Татарстан Республикасы Дәүләт Советы Рәисенә жиберелә.

Статья 37. Прокурорның протестларын (тәкъдимнәрен, таләпләрен) карау

1. Прокурорның Совет карарына протесты, шулай ук Советның закон бозуларны бетерү турындагы тәкъдиме Район Советының якындагы утырышында мәжбүри каралырга тиеш.

2. Утырыш көне турында протест (тәкъдим итү, таләп) чыгарган прокурорга хәбәр ителә.

3. Прокурор протесты (күрсәтмәләр, таләпләр) буенча фикер алышу нәтижеләре буенча Совет протестны канәгатьләндерергә яки кире кагарга мөмкин (күрсәтмә, таләп).

4. Протест (тәкъдим итү, таләп) буенча Совет карары протест (тәкъдим итү, таләп) чыгарган прокурорга жиберелә.

Бүлек IX. Район Советы тарафыннан контроль функцияләргә гамәлгә ашыру

Статья 38. Контроль функцияләргә гамәлгә ашыру тәртибе

1. Район Уставы нигезендә Район Советы Район Уставы нигезләмәләренә, Район Советы кабул итә торган норматив актларның үтәлешен, Район бюджеты үтәлешен тикшереп тора.

2. Район Уставын, Район Советының норматив актларын, Район бюджетын үтәүнең законнарда билгеләнган тәртибен бозу фактлары ачыкланган очракта, Район Советы әлеге фактларны тикшерә.

3. Тикшерү үткәрү турында инициатива белән чыгыш ясарга мөмкиннәр:

- Район Башлыгы, Район Башлыгы урынбасары;
- үз компетенциясе нигезендә даими комиссия;
- кимендә 10 кешедән торган депутатлар төркеме;

4. Район Советы тарафыннан контроль функцияләргә гамәлгә ашыру өчен депутатлар арасынан вакытлы контроль комиссияләре төзелә. Контроль комиссиясенә Сан һәм персонал составы, вәкаләтләре, аның эшчәнлегенә максатлары һәм бурычлары, ул төзелә торган срок Район Советы карары белән билгеләнә.

5. Тикшерү нәтижеләре турында комиссия Район Советына хәбәр итә.

Статья 39. Вакытлы контроль комиссияләр

1. Контроль комиссиянең сан һәм персонал составы буенча тәкъдимнәр Район Башлыгы, Район Башлыгы урынбасары, даими комиссияләр, Район Советы депутатлары тарафыннан кертелергә мөмкин.

2. Тикшерү үткәрү турында тәкъдим керткән депутатлар саны контроль комиссия составында комиссия әгъзаларының гомуми санының өчтән беренән

артмаска тиеш. Әгәр комиссия биш депутаттан артмаган санда төзелсә, тикшерүне башлап жибәргән депутатлар төркеменнән контроль комиссиягә бер депутат керә.

3. Контроль комиссия, федераль законнарда һәм Татарстан Республикасы законнарында билгеләнгән чикләүләрне исәпкә алып, тикшерү үткәрү өчен кирәкле белешмәләрне һәм документларны бирүне сорап, Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнарына, жирле үзидарә органнарына яисә аларның вазыйфай затларына мөрәжәгать итәргә хокуклы.

4. Контроль Комиссиянең эшчәнлек Срогы, әгәр Район Советы карары белән башкасы билгеләнмәгән булса, ул төзелгәннән соң ике айдан артмаска тиеш. Шушы вакыт эчендә комиссия Район Советына үзенең бәяләмәсен яисә докладын әзерләп тапшырырга тиеш. Контроль комиссиянең эшчәнлеген Район Советы тарафыннан бирелгән бәяләмә яисә комиссия доклады буенча карар кабул ителгән мизгелдән туктатыла.

Бүлек X. Район Советы Депутаты

Статья 40. Депутат эшчәнлегенә рәвешләре

1. Депутат эшчәнлегенә рәвешләре булып:

- Район Советы утырышларында катнашу
- комиссияләр, Район Советының башка органнары эшендә катнашу;
- депутатлар төркеме составында катнашу;
- депутат гарызнамәсен кертү;
- депутат мөрәжәгәте;
- Район Советы тарафыннан кабул ителә торган муниципаль берәмлекнең хокукый актлары проектларын эшләүдә катнашу;
- Район Советы тарафыннан Татарстан Республикасы Дәүләт Советына закон чыгару инициативасы тәртибдә кертелә торган Татарстан Республикасы законнары проектларын эшләүдә катнашу;
- сайлаучылар белән очрашулар, аларның мөрәжәгатьләре белән эшләү, сайлаучыларга үз эшчәнлекләре һәм жирле үзидарә органнары эшчәнлегенә турында мәгълүмат бирү;
- жирле референдумнарны, гавами тыңлауларны (жәмәгать фикер алышуларын), жылышларны, конференцияләрне һәм граждандан сорашып белешүләрне оештыруда һәм уздыруда катнашу;
- территориаль ижтимагый үзидарәне оештыруда катнашу.

2. Депутат үз эшчәнлеген федераль законнарда, Татарстан Республикасы законнарында, Район Уставында, муниципаль хокукый актларда каралган башка рәвешләрдә дә башкара ала.

Статья 41. Район Советы депутатының жирле үзидарә органнары һәм вазыйфай затлары белән үзара мөнәсәбәтләре

1. Депутат, жирле үзидарәнең вәкиллекле органы эгзасы буларак, Район Советы, аның органнары эшчәнлегендә актив катнашуын тәмин итә торган тулы хокукларга ия.

2. Район Советы депутатның сайлау округындагы, Район Советындагы эше, Район Советы, аның органнары карарларын һәм йөкләмәләрен үтәве турында хәбәрән тыңларга хокуклы.

3. Жирле үзидарә органнары һәм вазыйфаи затлары депутатка аның эшендә кирәкле ярдәм күрсәтәләр, депутатка жирле үзидарә органнары эшчәнлегә турында, социаль-икътисадый үсеш программасын үтәү барышы турында, депутатның тәнкыйди искәرمәләре һәм тәкъдимнәре буенча күрелгән чаралар турында мәгълүмат бирәләр, депутатның законнарны, муниципаль берәмлекләренән вәкиллекле органнарының эш практикасын, жәмәгәтьчелек фикерен өйрәнүенә булышлык итәләр.

Статья 42. Депутатның Район Советында, аның органнарында эше

1. Депутат Район Советы һәм ул әгъза булып торган даими комиссияләр караган барлык мәсьәләләр буенча хәлиткеч тавыш хокукына ия.

2. Депутат Район Советының, даими комиссияләренән, Район Советының үзе әгъза булып торган башка органнарының барлык утырышларында шәхсән үзе катнашырга тиеш.

Район Советы йә даими комиссия утырышларында катнаша алмаганда, депутат бу хакта алдан ук Район Советына, комиссия рәисенә хәбәр итә.

3. Депутат Район Советы утырышларында хокуклы:

1) комиссиядә һәм Район Советында тиешле вазыйфаларга сайларга һәм сайланырга;

2) Район Советы тарафыннан төзелә торган органнарны һәм Район Советы тарафыннан сайлана яисә билгеләп куела торган вазыйфаи затларның кандидатураларын төзү мәсьәләләре буенча фикер әйтергә;

3) Район Советы каравы өчен мәсьәләләр тәкъдим итәргә;

4) Район Советының хокукый актлары проектларын аның сессияләрендә карау өчен кертергә;

5) көн тәртибе, тикшерелә торган мәсьәләләрне карау тәртибе һәм асылы буенча тәкъдимнәр һәм искәرمәләр, Район Советы карарлары проектларына һәм башка актларына төзәтмәләр кертергә;

6) Район Советы утырышында чираттан тыш хисапны яисә Район Советы карамагындагы теләсә кайсы органның яисә вазыйфаи затның мәгълүматын тыңлау турында тәкъдимнәр кертергә;

7) фикер алышуларда билгеләнгән тәртиптә катнашырга;

8) үз тәкъдимнәренән нигезләп һәм тавыш бирү мотивлары буенча чыгыш ясарга, белешмәләр бирергә;

9) Район Советы утырышларында гражданның, аның фикеренчә, ижтимагый әһәмияткә ия мөрәжәгатьләрен игълан итәргә;

10) Район Советы тарафыннан төзелә торган органнарның персонал составы һәм Район Советы тарафыннан сайлана торган, билгеләп куела торган яисә раслана торган вазыйфаи затларның кандидатуралары буенча фикер әйтергә;

11) Район Советы утырышларының стенограммаларында һәм беркетмәләрендә чыгыш текстлары белән танышырга.

4. Фикер алышулар туктатылу сәбәпле Район Советы утырышында чыгыш ясамаган Депутат чыгыш текстын, шулай ук фикер алышына торган мәсьәлә буенча язма рәвештә баян ителгән тәкъдимнәрне һәм искәрмәләрне рәислеккә тапшырырга хокуклы.

5. Чыгышның тексты утырыш беркетмәсенә кертелә һәм Район Советы билгеләгән күләмдә Район Советының Мәгълүмати материалларында бастырып чыгарыла.

6. Район Советы депутаты керткән тәкъдимнәр һәм искәрмәләр Район Советы Карары проекты эшләр бетергәндә тиешле даими комиссия тарафыннан карала һәм исәпкә алына.

7. Депутат Район Советы һәм аның органнарының үз компетенцияләре чикләрендәгә йөкләмәләрен үтәргә тиеш.

8. Депутат Район Советы яки аның органнары кушуы буенча Район Советы карарларының үтәлешен тикшерүдә катнаша.

9. Йөкләмәне үтәү нәтижәләре турында депутат Район Советына яисә аның органнарына хәбәр итә.

Статья 43. Депутат сорагы

1. Депутатлар Район Башлыгына, Район Башкарма комитеты житәкчесенә, жирле үзидәрә органнары, башкарма комитетның структур бүлекчәләре житәкчеләренә, шулай ук муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләр житәкчеләренә Район Советы карамагындагы мәсьәләләр буенча, утырышта карала торган мәсьәләгә һәм үзләренә депутатлык эшчәнлегә мәсьәләләре буенча депутат сорагы белән мөрәжәгать итәргә хокуклы.

2. Гарызнамә депутат яисә депутат төркеме тарафыннан язма һәм телдән Район Советы утырышларына кертеләргә мөмкин. Язма гарызнамә махсус бланкта рәсмиләштерелә, депутат (депутатлар) тарафыннан имзалана һәм Район Советы утырышында рәислек итүче итеп игълан ителә. Телдән сораулар Совет утырышы беркетмәсендә теркәлә.

3. Район Башлыгы, Район Башкарма комитеты житәкчесе, жирле үзидәрә органнары, башкарма комитетның структур бүлекчәләре, депутат сорагы бирелгән предприятиеләр, учреждениеләр житәкчеләре сорауга телдән яисә язмача җавап бирергә тиеш. Җавапларны эзерләүгә озаграк вакыт кирәк булганда, сорауны игълан иткәндә, сорауга җавап бирү вакыты рәислек итүче тарафыннан, Әгәр срок билгеләнмәгән булса, ул сорау игълан ителгән көннән алып 10 көн эчендә билгеләнәргә мөмкин.

Депутат сорагына җавап депутат (депутатлар) таләбе буенча Район Советының чираттагы утырышында игълан ителәргә мөмкин.

Статья 44. Депутат мөрәжәгәте

1. Депутат телдән яисә язмача дөүләт органнарына, жирле үзидәрә органнарына, оештыру-хокукий рәвешләренә һәм милек рәвешләренә карамастан предприятиеләргә, учреждениеләргә һәм оешмаларга, Район территориясендә урнашкан ижтимагый берләшмәләргә депутат эшчәнлегә мәсьәләләре буенча тиешле вазыйфай затларга мөрәжәгать итәргә хокуклы.

2. Депутат депутат эшчәнлеге мәсьәләләре буенча мөрәжәгать иткән жирле үзидарә органнары, муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләр һәм аларның вазыйфай затлары депутатка аның мөрәжәгатенә язмага җавап бирергә яисә, әгәр мөрәжәгатьне өстәмә өйрәнү яки тикшерү таләп ителмәсә, ул соратып ала торган документларны яисә белешмәләрне мөрәжәгать алган көннән алып 15 көн эчендә тапшырырга тиеш.

3. Депутат мөрәжәгатенә бәйле рәвештә нинди дә булса сорауларны өстәмә тикшерү яисә өстәмә өйрәнү үткәргә кирәк булган очракта, әлеге статьяның 2 өлешендә күрсәтелгән вазыйфай затлар һәм житәкчеләр бу хакта депутат мөрәжәгатен алган көннән алып 15 көн эчендә депутатка хәбәр итәргә тиеш. Соңгы җавап депутатка депутатның язма мөрәжәгатен алган көннән алып 30 көннән дә соңга калмыйча тапшырыла.

4. Дәүләт органнары, оештыру-хокукий рәвешләрендәге оешмалар, ижтимагый берләшмәләр, аларның вазыйфай затлары тарафыннан депутатлар мөрәжәгатьләрен карау тәртибе һәм сроклары законнар белән билгеләнә.

5. Депутат жирле үзидарә органнары һәм учреждениеләр тарафыннан мөрәжәгатьтә куелган мәсьәләләрне карауда турыдан-туры катнашырга хокуклы.

Статья 45. Депутат этикасы

1. Депутат депутат этикасы нормаларын үтәргә тиеш, аерым алганда:

1) шәхсән үзенә яисә аның якин туганнарына кагылышлы мәсьәләләрне хәл иткәндә жирле үзидарәнең башка органнары, оешмалары, вазыйфай затлары, муниципаль хезмәткәрләр һәм гражданныр эшчәнлегенә йогынты ясау өчен депутат статусыннан файдаланмаса;

2) депутат вазыйфаларын объектив үтәүдә шик тудырырлык үз-үзенә тотудан тыелырга, шулай ук аның абруена яисә Район Советы абруена зыян китерерлек конфликтлы хәлләрдән качарга;

3) мәнфәгатьләр конфликты килеп чыгу куркынычы булганда-шәхси кызыксыну депутат вазыйфаларын объектив үтәүгә йогынты ясый яисә йогынты ясый алган, бу хакта Район Советына хәбәр иткән һәм аның әлеге мәнфәгатьләр конфликтын булдырмауга яисә жайга салуга юнәлдерелгән карарын үтәгән вәзгыять;

4) гавами чыгышларның Район Советында билгеләнгән кагыйдәләрен үтәргә;

5) Федераль закон нигезендә конфиденциаль характердагы белешмәләргә кертелгән, депутат бурычларын үтәүгә бәйле рәвештә аңа билгеле булган белешмәләрне депутат эшчәнлегенә бәйле булмаган максатларда фаш итмәскә һәм файдаланмаса;

6) депутат бурычларын үтәүгә бәйле рәвештә физик һәм юридик затлардан (бүләкләр, акчалата бүләкләү, ссудалар, хезмәт күрсәтүләр, күнел ачулар, ял итү, транспорт чыгымнары өчен түләү һәм башка бүләкләүләр) түләмәскә.

2. Депутат этикасы бозылган очракта депутатның үз-үзен тотышы турындагы мәсьәлә Район Советы утырышында чыгарылырга һәм каралырга мөмкин.

Бүлек XI. Район Советы депутатларының сайлаучылар белән эшләве

Статья 46. Депутатның сайлаучылар белән эшләве

1. Район Советы депутаты гамәлдәге законнар, әлеге Регламент һәм Район Уставы белән бирелгән барлык хокуклардан файдалана.

Район Советы депутаты сайлаучылардан кергән тәкъдимнәрне, гаризаларны һәм шикаятләрне карый, үз вәкаләтләре чикләрендә алардагы мәсьәләләрне дәрәс, вакытында хәл итәргә булыша, жәмәгатьчелек фикерен өйрәнә, Районның тиешле жирле үзидарә органнарына, кирәк булганда башка дәүләт һәм жәмәгать органнарына тәкъдимнәр кертә.

2. Депутат үз округларында халыкны кабул итә. Уздыру графигы һәм кабул итү урыны массакуләм мәгълүмат чараларында рәсми басылып чыгарга тиеш.

3. Депутат ел саен сайлаучыларга округтагы һәм Район Советындагы эшчәнлеген турында хисап тапшыра.

4. Район Советы депутаты сайлаучыларга алар белән очрашулар вакытында, шулай ук массакуләм мәгълүмат чаралары аша үзенең эшчәнлеген турында хәбәр итә.

Статья 47. Депутатның сайлаучылар белән эшен оештыру

1. Район Башлыгы Район Советы депутатына аның сайлау округындагы вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга бәйлә эшчәнлегендә кирәкле ярдәм күрсәтә.

2. Район Советы аппараты депутатның сайлаучылар белән эшен оештыру өчен матди-техник шартлар тудыра.

3. Депутат эшчәнлеген гамәлгә ашыруга ярдәм итү өчен депутатның муниципаль хезмәткәр булмаган, ижтимагый башлангычларда эшләүче ярдәмчеләре булырга хокуклы. Депутат ярдәмчеләренең хокукый статусы, хокуклары һәм бурычлары, эшчәнлеген башка мәсьәләләре Район Советының хокукый актлары белән билгеләнә.

Бүлек XII. Йомгаклау нигезләмәләре

Статья 48. Район Советы эше турында мәгълүмат

1. Район Советы, даими комиссияләр, башка органнар, Район Советы депутатлары эшчәнлеген массакуләм мәгълүмат чараларында яктыртыла.

2. Район Советы елына кимендә бер мәртәбә массакуләм мәгълүмат чараларында үз эшчәнлеген турында хисаплар бастыра.

Статья 49. Регламент үтәлешен тикшереп тору

Әлеге Регламентның үтәлешенә контроль Район Башлыгы, Район Башлыгы урынбасары тарафыннан башкарыла.

Статья 50. Регламентка үзгәрешләр һәм өстәмәләр

Әлеге Регламентка үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турында карар Район Советы тарафыннан Район Башлыгы, депутатлар, депутат төркемнәре, даими комиссияләр инициативасы белән депутатларның билгеләнгән саныннан күпчелек тавыш белән кабул ителә.